

PRÍRUČKA PRE SPRÁVNE KOMPOSTOVANIE

ČO JE VHODNÉ NA KOMPOSTOVANIE	ČO NIE JE VHODNÉ NA KOMPOSTOVANIE
<ul style="list-style-type: none">• ovocné a zeleninové odpady• kávové a čajové zvyšky• šupky, kôra citrusových plodov v malom množstve• hnedá lepenka a novinový papier v malom množstve• vaječné škrupiny, trus malých zvierat, lístie, zvädnuté kvety, koreňové rezy v malom množstve• nalámaný záhradný odpad• drevitá vlna, triesky, piliny a pod. v malom množstve	<ul style="list-style-type: none">• kosti, odrezky mäsa, tuky• chemicky ošetrované materiály• rastliny napadnuté chorobami• šupky z tropického ovocia, kôstky• popol z uhlia, cigariet• časopisy• plasty, kovy, sklo, kamene <p>POZOR! Do kompostéra nepatrí horúci popol a horľavé materiály.</p>

Tak pod'me kompostovať:

na spodok kompostu patrí hrubší a vzdušný materiál, ktorý umožní prevzdušnenie kompostu a odtok prebytočnej vody. Nemal by však chýbať i vo vyšších vrstvách (nadrobno nasekané alebo poštíepkované konáre z tvarového vyvetvovania stromov a kríkov, drevná štiepka, hobliny, drevnaté stonky kvetín a pod.).

Čím pestrejšia je skladba materiálu na kompostovanie, tým lepšie. Materiál na kompostovanie dobre premiešame:

- vlhké so suchým
 - pórovitý materiál s hustým materiálom
 - „hnedá so zeleným“ = uhlíkaté (C) s dusíkatými (N) – čím máme starší, tmavší a drevnatejší materiál, tým je v ňom obsiahnutých viac uhlíka, čím je materiál čerstvejší, šťavnatejší a ekologickejší, tým obsahuje viac dusíka. Z toho vyplýva vysvetlenie, že samotná tráva sa nedá kompostovať. Ide o dusíkatú a málo štruktúrnu zložku. Na komposte potom vedie k hnitiu a zápachu, preto je to dobré miešať s iným materiálom, napr. s drevnou štiepkou alebo lístím z predchádzajúceho roka.
- Na urýchlenie dozrievania Vášho kompostu môžeme pridať zrelý kompost alebo maštalný hnoj poprípade najjednoduchšou alternatívou je špeciálna bakteriálna zmes ktorá kompost dokonale "oživí" a následne skráti celý kompostovací proces .
- Po pridaní zeminy sa organická hmota naviaže na ílové minerály, čím vzniká vysoko kvalitný humus.
- Pravidelne kontrolujte správnu vlhkosť kompostu, nesmie vyschnúť.

- optimálna vlhkosť je (**45-60 %**) kompostu môže byť v niektorých prípadoch špecifická pre konkrétne typy kompostovaných materiálov (rastlinnej biomasy) nemala by však presiahnuť 60%; môže byť problém v udržiavaní optimálnej vlhkosti, nakoľko voda sa vyparuje; spravidla však platí, že najmä objemovo väčšie komposty strácajú vodu pomaly (udržujú si vlhkosť).
- Správne založený kompost do dvoch dní po založení sa začne ohrievať na teplotu nad 50°C, čo je spôsobené vysokou aktivitou mikroorganizmov. Táto tzv. horúca fáza môže trvať niekoľko dní ba dokonca niekoľko týždňov. Dochádza pri nej k hygienizácii (sterilizácia) kompostu, ktorý je na ničenie burín semien a choroboplodných zárodkov. Po dosiahnutí maximálnej teploty postupne teplota klesá. Aby sa kompost sterilizoval je potrebné do kompostu pridať väčšie množstvo materiálu naraz. Materiál môžete tiež postupne zbierať a keď máte k dispozícii väčšie množstvo rýchlorozkladateľného materiálu (napríklad čerstvá pokosená tráva) tak ju pomiešame s nahromadeným materiálom a následne celú hromadu dáme na vrch kompostu. Ak používate ku kompostovaniu kompostér, využite výhodu dvoch a viac komorového kompostéru.
- Vplyvom intenzívneho zrenia kompostu, si materiál sadá znižuje sa jeho objem a tiež sa znižuje možný prísun vzduchu. Kompost preto treba po 1 až 2 mesiacoch prekopávať resp ho otočiť a opäť premiešať.
- Čerstvý kompost môžeme získať pre 2 – 6 mesiacov, zrelý kompost v 6 – 12 mesiacov táto doba sa skraca na polovicu pri používaní baktérií do kompostu.
- **Základné pravidlá, ako je pestrá skladba materiálu, optimálna vlhkosť, a dostatok vzduch, je potrebné dodržať aj pri ostatných druhoch kompostérov – aj pri plastových.**

Sledovanie procesu kompostovania

Vlhkosť

– správnu vlhkosť zistíme podľa orientačného testu. Zoberte kompostovaný materiál do ruky a stlačte ho tak pevne ako to len ide. Pri optimálnej vlhkosti sa nespíe medzi prsty dostať voda. Pri otvorení pästi však materiál musí zostať spolu pokope v tvare „knedlí“. Ak kompost je príliš mokrý, je vhodné ho prehodiť a pridať suchý materiál (napr. piliny, listy, seno). Ak je kompost suchý, je vhodné ho poliať pitnou vodou.

Vzduch

– baktérie a plesne potrebujú obrovské množstvo kyslíku. Pri dostatočnom prúde kyslíku je kompost vhodný po 4 – 8 týždňoch po jeho založení prehodiť.

Teplota

– čím je vyššia teplota v počiatočných týždňoch po založení kompostu tým je dôkazom dobrého priebehu kompostovania. Skutočnosť, že materiál sa zahrieva spoznáte

vsunutím ruky do kompostu. Pokiaľ sa materiál nezahrieva, tak je pravdepodobne suchý, nemá vyhovujúce zloženie alebo nie je dostatočné množstvo.

Výsadba kompostu

– kompost môžete kľudne osadiť rastlinami ako sú tekvice, cukety a uhorky. Listy vytvárajú ochranu pred letným slnkom a pokiaľ bude osadený určite nezabudnite skontrolovať či nepotrebuje poliať. Pri sadení je potrebné do kompostu urobiť jamky a vyplniť ich zeminou, aby mali rastlinky pre začiatok oporu a výživu.